

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

TIONDE
ÅRG.
№ 25

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR
Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blee
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.
För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

3 aug
1927
Årsmötet
10 s s.

Sångfesten på Åland.

Den stora sångfesten under kulturveckan i Mariehamn öppnades söndagen den 10 juli. Sedan körena under huvuddirigenten P. A. Fredrikssons, ledning sjungit v. Glucks hymn hälsade denne i ett högstämt tal gästerna från när och fjärran välkomna.

Programmet förklingade sedan nummer för nummer — det var härlig och entusiastisk sång, som föredrogs tills riksdagsman R. Colliander höll det stora festtalet.

Vi återgiva här några brottstycken ur det utomordentliga talet, vari talaren inledningsvis säger, att det ligger sång i vinden, som susar över Ålands fagra öar, och sång i vågorna, som friska de röda granithällarna. . . För oss fastlandssvenskar ligger det sång i själva det härliga svenska språk, som talas härute. Sång har stormen i sin dånande stämma, sång har hagarnas ljusa björk i sin krona, sång har Ålands folk på sina läppar i glada stunder som i sorgsna.

. . . I toner vill man tolka det bästa gångna och nulevande släktled tänkt och känt. Ur sången klingar oss till möte den svenska stammens innersta känslor, dess glada, solljusa gosselynne, dess sorgsna, svärmodsmättade drömmar, ni ålänningar samlat de svenske. Aldrig förr har en sådan ofärdsvind övergått

svenskheten, aldrig har dess framtid varit så hotad som nu. Det, att svenskfödda män talat sitt svenska modersmål sins emellan, har blivit en skymf för dem av annan nationalitet, som råkat höra orden, det, att svenskar i finska trakter, kärleksfullt fasthållande vid förfäders språk velat ge sina barn undervisning på eget och gångna generationers mål, har blivit framställt hart när som ett brott, mot vilket man uppkallat statsmakten för att med flertalets brutala "rätt" kräva död åt de svenska bildningsanstalterna.

När Ålands folk i dessa dagar samlat svenskar från öster och väster från det svenska Finland och från vårt gamla moderland Sverige till dessa lugna förtroliga, från politikens larmande slagfält fjärran varande överläggningar och sammankomster, ser jag däri en ljus tro på den svenska tankens, den svenska gärningens, det svenska sinnets och svenskhetens framtid i världen. Det är för oss beträngda svenskar i Finland en lycka, en glädje och en källa till förtröstan att icke blott 350.000 (antalet svenskar i Finland) utan c. 9 miljoner människor tala vårt härliga modersmål. I det kulturella samarbetet med Sverige, i de rika skatter dess höga kultur skänker oss, se vi en styrka även för oss. . .

. . . Fulltonig och stolt klingar svensk sång över det under-

bart fagra Åland, bringande de finaste strängar i vår själ i förståelsefull dallring. Stolt ljuder allas vårt gemensamma älskade modersmål, härligt vittnar sången om svensk tro, svensk viljestyrka, svensk handlingskraft. Hat och hot är för den främmande, mot höga ideal siktar den, försonande, enande, manande till kärlek. Ljus tro på en lyckosam framtid för det svenska i världen föder den, sund och livsbringande optimism skänker den oss.

Så må den ljuda i tiders tider, då hatet dött och förtroende och förståelse vuxit sig stark. Så må den i sena tider bära vittne om allt det bästa svensk ande skapat i världen.

Jag hälsar i den friska, bärande härliga sång, som här i åländsk bygd hänför vårt hjärta och vårt sinne, allt det för oss svenskar i hela världen så underbart ljuvliga vi kalla vårt svenska modersmål!

Genmäle.

Under rubriken Odinsholmsbrev i №22 av Kustbon d. å. framför insändaren H. K. odinsholmarnas missnöje över att deras ö ibland fått heta "vänback" i Kustbons spalter. Eftersom undertecknad dock är den ende som blivit utpekad för en dylik försyndelse så ber jag få "två mina händer" med nedan stående rader.

När den nämnda tillfällighetsdikten såg dagen på Birkas folkhögskola vintern 1926, var det

inte meningen, att varken min gode kamrat från Odinsholm eller hans hemö skulle få något öknamn. Att han fick heta "vänbacken", berodde endast på omöjligheten att få en rytm i den sista strofen med öns officiella namn. Inom vår kamratrekts vid skolan var tonen just inte överdrivet "salongsmässig" i vardagslag, och därför fick oftast det s. k. "sunda bondförnuftet" råda, när vi titulerade varandra. Sämjan var dock så god, att ingen tog sig illa vid, om titeln var mindre tilltalande. Dessutom var det inte alls min mening, att dessa simpla strofer skulle komma in i Kustbon och sålunda komma för allmänhetens ögon. Den, som skickat in dem, har naturligtvis inte haft det minsta hum om, att ordet "vänback", när det kommer utifrån, "ljuder lite obehagligt i öbornas egna öron.

I hopp om att de präktiga odinsholmborna, som jag alltid högaktat, och bland vilka jag haft flera goda vänner, skola förstå och förlåta mig, sänder jag dem alla en hjärtevarm svensk hälsning.

Georg Stahl.

Vassbo Lantbruksskola, Ornäs.

Sommaren i svenskbygderna.

Hela juli har det rätt ett mycket vackert sommarväder, så vackert som det sällan varit. Värmen har dock varit för besvärlig mängden gång — på sina ställen har den gått upp till 40 gr. Celsius — och skörde utsikterna, som på sina ställen till en början sågo lovande ut, ha på många ställen förstörts av torkan, t. ex. i Rickholtz. Höbörningen är till en stor del undanstökad. De regnskjuar, som i senare hälften av juli ibland varit, ha icke nämnvärt hindrat höbörningen. — Rågen har bråddmognat och man får göra avbrott i hö arbetet och taga i tu med rågsörden.

Förödelse till följd av storm.

Den orkan, som för ett par veckor sedan drog fram över södra Estlands kust och där åstadkom förödelse med människooffer, har även nått fram till svenskbygden på Nuckö. I Spithamn ha ett tiotal jättetallar, vräkts omkull. Även Odinsholm har haft kännning av stormen.

En man ihjälslagen av blixten.

Under åskvördet den 20 juli blev en man, vars namn vi tyvärr icke kunnat få reda på, ihjälslagen av blixten. Mannen var hemma från Klottorp i Nuckö.

Lärareval i Reval.

På sitt sammanträde i Reval den 20 juli beslöt S. O. V:s styrelse till lärare vid Revals svenska skola utse Herr Andreas Stahl, som på våren utdimmiterades från Nykarleby seminariet, efter Fröken Anna Östergren, som från och med den 1 augusti frivilligt lämnar platsen.

Samtidigt utsåg styrelsen Herr Carl Blees till lärare vid Korkis svenska skola på ett år, för att därmed bereda den unga seminarieten tillfälle att enligt ministeriets föreskrift genomgå sitt provår. Även han har på våren utdimmiterats från Nykarleby. Korkis lärareplatsfråga hålles dock tills vidare öppen. — Såväl Stahl som Blees höra till dem, som med ministeriets stipendier utbildats till lärare för svenska Estlands skolor.

Riksdagen sammankallas till sommarsession. Ryktesvis meddelas, att man i regeringskansliet har dryftat frågan angående riksdagens sammankallande till extra session nu under sommar för behandling av frågan angående placeringen och utnyttjandet av utrikeslänet. Även inom de olika fraktionerna har frågan behandlats, och äro meningarna något skilda, men i det stora hela tycks man vara ense om, att sammankallandet icke får uppskjutas, sedan man en gång lyckats bli färdig med förarbetena i länefrågan.

Pöbeluppror i Wien. I mitten av juli utbröt i Wien, Österrikes huvudstad, ett fruktansvärt pöbeluppror, vilket snart nog urartade till ett regelrätt uppror. Det var kommunisterna, som voro framme och nyttjade situationen till att fiska i grumligt vatten. Dessbättre blev upprovet kvävt, men 150 personer, däribland ett flertal poliser, ha fått sätta till livet, och cirka 1000 äro mer eller mindre svårt skadade. Bl. a. ha kommunisterna stuckit justitiepalatset i brand.

Jordbävningen i Palestina. Två år komma att erfordras för att reparera vad som förstördes på fyra sekunder vid jordbävningen i Palestina. Enbart i de tre städerna Nablus, Ramleh och Lydda beräknas 500 à 600 hus ha blivit obeboeliga.

Enligt hittills föreliggande uppgifter ha 192 personer omkommit i Palestina och 68 i Transjordanien, varjämte närmare 1,000 män-

Fest på Birkas

av „Birkasvännerna“

den 7 aug. kl. 11 f. m. Omväxlande program, Kamrattidning m. m. Servering.

Alla välkomna!

niskor skadats. Ungefär hälften av Ramleh och Lydda och en tredjedel av gamla Nablus måste återuppbyggas. Livsmedelstillförseln funderar på tillfredsställande sätt.

Regeringen förbiser inga möjligheter till åtgärders vidtagande, men är övertygad om att landet icke åter kan resa sig utan yttre hjälp, varför regeringen utsänt sin vädjan i övertygelsen att hjälpverksamheten framför allt bör stå under central och sakkunnig ledning för att insättas där den bäst behöves.

Rysslandsbödlar i flitig verksamhet. Från Ryssland meddelas till den engelska pressen, att fru Tjaikovskij och 8 officerare dömts till döden i Irkutsk. De skola avrättas därför att de sympatiserat med storhertig Cyrils planer.

I ett terrorvälde som det ryska hör det f. ö. till ordningen för dagen att man arresterar folk. I Charkov utföres t. ex. i dag dödsdomen över 42 georgier.

Sovjet fortsätter även sin förföljelse mot kyrkans män med ökad intensitet. Så ha ytterligare arresterats 117 prelater, däribland en biskop, som vid tiden för arresteringen var sysselsatt som nattvakt och renhållningskarl i ett fängelse. En annan präst vilken också häktats, fungerade som handräckning i köket i samma fängelse.

Den hotande politiska krisen i Danmark har avvärjts. Folketinget har med 90 röster mot 35 förkastat ett av Stauning framlagt förslag till dagordning med anledning av det socialdemokratiska förslaget om skydd för industrin. Ävenledes förkastades med 90 röster mot 66 det i går antagna socialdemokratiska förslaget. Då sålunda de båda förslag, vilka regeringen motsatt sig, avslagits, är den hotande politiska krisen avvärjd. — T. T.

Bolsjevikhäktningar i Polen. Polisen i Warschau har upptäckt en centralkommitté för västra Ukrainas kommunister och häktat ledaren, Chewalka, som, då han greps, just var sysselsatt med att

trycka proklamationer. De påtruffade proklamationerna, 20,000 exemplar, konfiskerades, då de innehöll uppmaning till uppror. Vidare fann man adressen till en lokal, där tryckeriapparater konfiskerades. Ett flertal kommunister häktades.

„Europa styr kurs mot revolution.“ Till Berliner Tageblatt meddelas från Moskva: Centralkommissionen för sovjets kommunistiska parti håller plenum den 26 juli, enär frågan om Trotskijs och Sinjovjevs kvarstående i Centralkommittén skall avgöras både av kommitté och kommission. Saken torde komma till slutgiltigt avgörande inom denna månad. Sannolikt är att plenum med ja besvarar en eventuell av kommissionen framställd fråga, huruvida icke utslutning vore påkallad.

I dessa dagar väntas Stalin återkomma från Kaukasus.

En middagstidning meddelar från Moskva att Bucharin hållit ett offentligt tal, vari han bl. a. yttrade. „Den revolutionära gnis-

ta, som tänts i Österrike, skall snart antända hela kontinenten. Det av kapitalismen förberedda nya europeiska kriget, i vilket Ryssland skall komma att invecklas, torde framkalla arbetarrevolution, och sluta med proletariats seger. Händelserna i Wien utvisa ett Europa så väl som Asien styr kurs mot en revolution.“

100,000 gevär utlämnades under den senaste veckan till sovjetorganisationerna.

Der Tag meddelar från Moskva: Det kinesiska kommunistpartiet har nu skilts från revolutionsregeringen. De kommunister, som hittills innehaft officiell anställning hos Hankouregeringen, ha avskedats, och de ryska rådgivarna ha lämnat Hankou.

Kuomintang riktar en framställning till Nankingregeringen om att kinesiska studenter icke längre borde tillåtas studera vid Moskvas kinesiska Sun Yat-sen-universitet.

Detta är, skriver tidningen, ett det mest tydliga tecken på omsvängning i Kina.

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet, Linköping. Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.—kr. Dubbelrum fr. 10.—kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr. 3.—kr. Supé fr. 3.—kr. Sprit — Vin — Öl.

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlikeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:

NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomsterhandlare i riket

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA: EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92 Kåkelugnar, öppna spisar Väggbeklädnadsplattor Keramik, Mur- & Taktegel Glaserat Fasadtegel Dräneringsrör.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO.

Sporttyger, melerade Filtar,
Vadmal och Korderöj.
Goda kvalitéer och billiga priser.

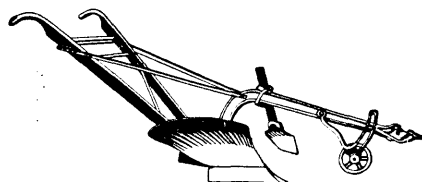
HABO ULLSPINNERI, HABO

tillverkar Svenskullgarner, Vadmal, Sporttyger, Klädningstyger, Filtar och Schalar m. m., som erhållas antingen mot byte av ull eller i direkt köp. Lämna Edra beställningar till något av våra ombud eller insänd direkt till fabriken. Prover erhållas gratis mot porto

Svenskar i Balticum
köp vid behov

LANTBRUKS-RESOR

från
NORRAHAMMARS BRUK
Norrahammar, Sverige.
Representanter: A.G. OSTÅ, Reval,
Ökonomische Gesellschaft
Lettischer Landwirte, Riga.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203
Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt urval av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten expedieras omgående.

STADSHOTELLET

≡ LINDESBERG ≡
REKOMMENDERAS

STORA HOTELET

Linköping
Rekommenderas.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

Automaten

FRANSKA KÖKET

Hörngatan 26, Stockholm Tel. S. 4635.
REKOMMENDERAS!

AXEL HELLGREN

SKRÄDDERI
SIGTUNAGATAN 11, STOCKHOLM
REKOMMENDERAS
TEL. VASA 4416. VASA 469.

ESLÖV

Mina handgjorda skodon

stämplade
SANTESSON
tillfredsställa högsta möjliga anspråk.

BESÖK VÄXIÖ

STRÖMDALENS Restaurant

GÄVLE

Rekommenderas

NY REGIM

Musik dagligen under sommaren. Vackert läge i Stadsparken. Tel. 1386.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkaregatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS

BILJETTER med tåg och båt i hela världen.
SOVPLÅTSBILJETTER

Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING

A.-B. Nordisk Resebureau

Göteborg — Stockholm — Malmö

Järnvägsrestauranten Malmö

i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron

Fullständig restaurantrörelse.
Smörgåsbuffé- Konditoriafdelning.

Bland rostat kaffe intager

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

NORRKÖPINGS KEMISKA UNDERSÖKNINGSANSTÄLT

Trädgårdsg. 33. NORRKÖPING Tel. 1249
(Ilför kemiska undersökningar å tekniska produkter, malmer, metaller, vatten och livsmedel-fodermedel, och gödslingsmedel, urinprov, värnevädersbestämningar, arsenikprov, provtagningar m. m.)

Civilingenjör John Wanselin, stadskemist.

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG BORÅS
Alla slags bomullsvävnader

STADSHOTELLET

Karlskrona
REKOMMENDERAS
Ny regim
OSCAR ENGMAN.

KONDITIONER BAGERI

SKEPPAREGATAN 29 — TELEFON 709-76
STOCKHOLM
Rekommenderar sin specialtillverkning av: Gott
Kärlbröd, Wienerbröd, Bakelser och Tårtor
Högaktningsfullt
ESTER DOMINICUS

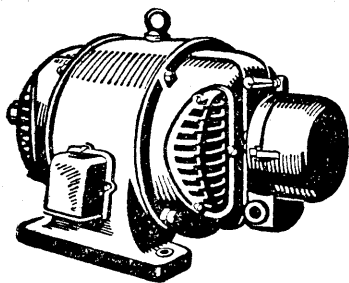
**Ingeniör
GUSTAV LARSON**

BYGGNADSENTPR. VÄRDERINGAR
BESIKTNINGAR
Storkyrkobr. 1 Telefon Norr 21071

ELNA MÅRTENSSONS

KONDITIONER OCH KAFE
Tel. 460 Hamngatan, Ystad, Tel. 460
REKOMMENDERAS
Servering under sommarmånaderna i villan Skogs-
hyddan i landshagen Tel. 477

Apoteket MÅRDEN
SURBRUNNSGATAN 28
Stockholm

ASEA-MOTORER

TRANSFORMATORER OCH
APPARATER FÖRSÄLJAS
av

El. Büro LINKE & MARTINSON
Kinga tån. 10, Reväl.

RESERVERAD ANNONSPLATS

E. LINDELL

Saluhallen
UPPSALA
Tel. 3577 Tel. 3577
REKOMMENDERAR sina
prima kött-, fläsk- & charkuterivaror i parti och
minut.

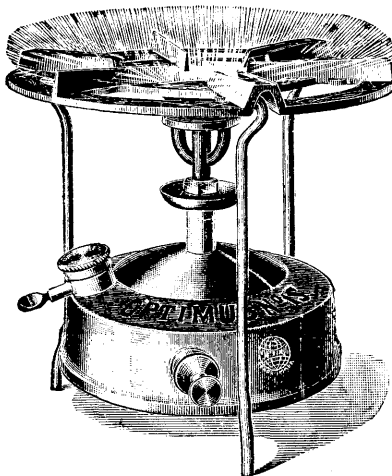
Betald annonsplats

DRICK VÅR LÖGPASTEURISERADE MJÖLK

hållbar, gräddsätter som rå mjölk, har ingen
kokt smak, är absolut fri från sjukdomsal-
strande bakterier och har ej undergått någon
som helsk kemisk förändring
Malmö Mjöksteriliserings A.-B.
Telefoner: Kontoret 437, Mejeriet 533

**STADSHOTELLET i
NORA**

rekommanderas.
Ljusa, trevliga rum för turister.

Optimus kök

finns hos alla välsorterade hushållsgeråd-
& järnhandlare i hela Estland.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ

Ävdelningskontor över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000

Telegrafadress: Kreditbolaget

Semestern bör tillbringas i

DALARNE

Där finner man vila och ro i en härlig svensk
natur med hög och stärkande luft.

Snabba och bekväma förbindelser över

Bergslagsbanan.

KÖP SYDSVENSKA PETROLEUMS A.-B:s

BENSIN

Motor- och Belysningsolja
Tel. Malmö 11-53, 46-60

A.-B. KRONANS MINERALVATTENFABRIK

UPPSALA tillverkningar rekommenderar
sina av: Sockerdricka, Lemonader, Pommis,
Vichyvatten, även på sifoner, Sodavatten,
Appollinaris.

Specialité: Enbärdricka — Ice-cream.

LEJONSKOR

garanterar ett förstklassigt fabrikat med största
slitstyrke. Tillverkas av

Knisslinge Skofabriks A/B Vanås.

STADSHOTELLET I

MARIESTAD

REKOMMENDERAS

BESÖK SKÖFDE

Dam-, Herr- & Barntyger

Största sortering
Billigaste priser
FRITZDORFS

KLÄDESHANDEL
St. Nygatan 40-42, STOCKHOLM

SHELL

**BENSIN OCH
SMÖRJOLJOR**

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.

STADSHOTELLET I VIMMERBY

Innehavare: HILDA PETERS

REKOMMENDERAS

Post- och telegramadress:

Stadshotellet, Vimmerby.

Telefon: Vimmerby 6, 14.

15 rum med 30 bäddar.

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med

GYTTORPS
JAKTPATRONER

TILLVERKARE:

NITROGLYCERIN AKTIEBOL.

Stockholm 16